

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές γνώσεις σας, να απαντήσετε τεκμηριωμένα στα εξής:

α. Ποια ήταν τα συστατικά στοιχεία της «πόλης-κράτους»; (μονάδες 10)

β. Ποιες ήταν οι επιδιώξεις των πολιτών; (μονάδες 15)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η κοινωνική οντότητα που προήλθε από τη συνένωση περισσότερων χωριών είναι η πόλη, μια κοινωνική οντότητα τέλεια, που μπορούμε να πούμε ότι πέτυχε τελικά την ύψιστη αυτάρκεια: συγκροτήθηκε για να εξασφαλίζει τη ζωή, στην πραγματικότητα όμως υπάρχει για να εξασφαλίσει την καλή ζωή.

Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, Α.2.5. (μετφρ. Δ. Λυπουρλής)

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Οι γεωγραφικές συνθήκες της Ελλάδας συνέβαλαν πραγματικά στη μόρφωση της ιστορικής φυσιογνωμίας της. Ο φυσικός κατακερματισμός¹ καθορίζει ή τουλάχιστον ευκολύνει τον πολιτικό κατακερματισμό. [...] Σύμφωνα με τον συγγραφέα των Πολιτικών (τον Αριστοτέλη), οι Έλληνες πέρασαν από τρία στάδια. Η πρώτη κοινότητα, που διατηρείται σε όλες τις εποχές με το να είναι φυσική [...] είναι η οικογένεια (οικία). Από την οικογένεια αναπτύχθηκε το χωριό (ή η κώμη): Τέλος με το συνεταιρισμό² αρκετών χωριών σχηματίζεται το ολοκληρωμένο κράτος, η τέλεια κοινωνία, η πόλη.[...] Να λοιπόν γιατί ο άνθρωπος, ο οποίος μόνο μέσα στην οικογένεια μπορεί να αρχίσει να αναπτύσσεται, δεν μπορεί να φτάσει στην ολοκλήρωσή του παρά μόνο μέσα στην πόλη, και επομένως είναι «ὄν πολιτικόν».

Glottz, G., *Η ελληνική «πόλις»*, μτφρ. Αγνή Σακελλαρίου, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1981, σσ. 11, 12.

¹ χωρισμός, διάσπαση σε επιμέρους τμήματα

² συννοικισμός